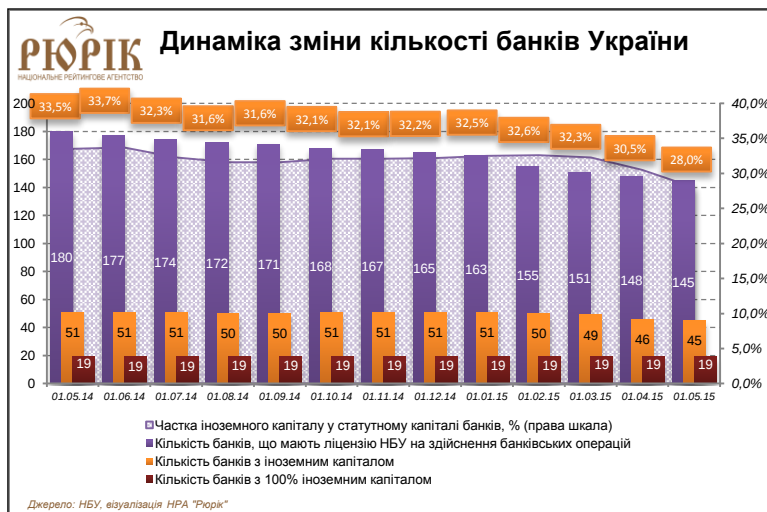

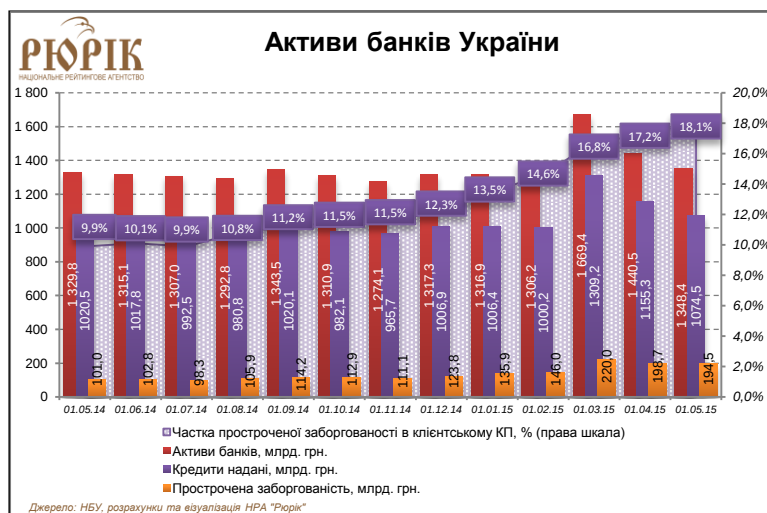
НРА «Рюрік» відзначає наступні ключові зміни в банківській системі України за результатами квітня 2015 року:

– Станом на 01.05.2015 р. **кількість банків**, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій, становила 145 (в т.ч. 45 банківських установ з іноземним капіталом). Протягом квітня 2015 року НБУ прийняв рішення про відкликання ліцензій трьох банківських установ.

Загалом, на дату написання огляду, з початку 2014 року, внаслідок погіршення платоспроможності, до 49 банківських установ було запроваджено тимчасову адміністрацію (з них по 36 банкам вже було прийнято рішення про ліквідацію, в 13 працює тимчасова адміністрація). Варто зауважити, що окремі банківські установи були визнані неплатоспроможними внаслідок порушення ними законодавства з питань фінансового моніторингу та здійснення ними ризикових операцій. Регулятором приймаються заходи щодо вирішення проблем з цілеспрямованим банкрутством приватних банків їхніми акціонерами. Так, НБУ передбачена відповідальність (в т.ч. у вигляді позбавлення волі) власників банківських установ та топ-менеджменту за цілеспрямоване банкрутство.

Також, Регулятором здійснюються заходи щодо забезпечення прозорості структури власності банківських установ. У випадку нерозкриття комерційним банком інформації щодо його кінцевих бенефіціарів, НБУ може визнати такий банк проблемним, а також вжити ряд адміністративних та економічних заходів. При цьому, згідно з Постановою НБУ №357 до керівників банків було суттєво підвищено вимоги до ділової репутації. Загалом, за даними НБУ, очищення банківської системи планується завершити до кінця червня 2015 року.

– Внаслідок зміцнення курсу національної валюти, сукупний **обсяг активів БСУ** протягом квітня 2015 року зменшився на 6,39% (92,12 млрд. грн.) та станом на 01.05.2015 р. становив 1 348,4 млрд. грн. На початок травня курс національної валюти щодо долара США складав 2 104,68 грн. / 100 дол. США (2 345,14 грн. / 100 дол. США станом на 01.04.2015 р.).

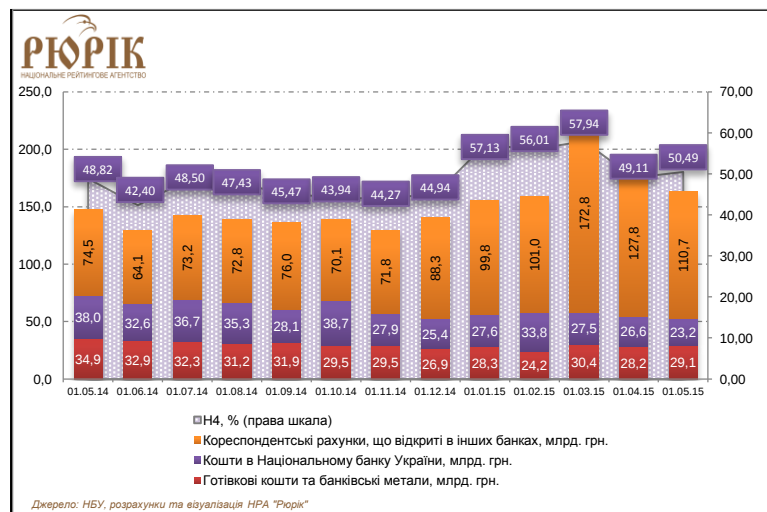
Незважаючи на зростання обсягу клієнтського портфеля в національній валюті, а також залучення кредитів рефінансування від НБУ, обсяг коштів на коррахунках банківських установ зменшився на 3,45 млрд. грн. Загалом, для підтримки ліквідності банків, НБУ протягом квітня були надані кредити рефінансування 13 банкам в обсязі 13 379,95 млн. грн. за середньозваженою відсотковою ставкою 32,18%. Незважаючи на досить високу вартість залучення ресурсу, за даними НБУ, значення облікової ставки залишатиметься на тому ж рівні з огляду на високий рівень інфляції в країні.

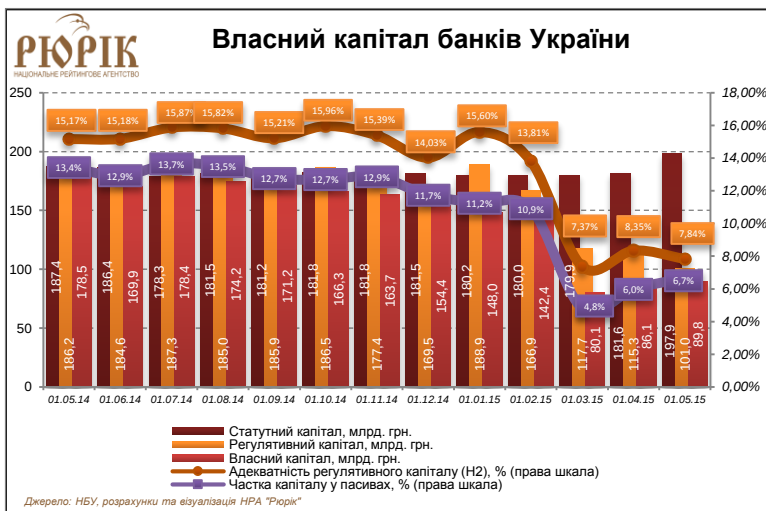
З метою підтримки ліквідності комерційних банків, НБУ було прийнято ряд заходів, серед яких: запровадження обмежень на зняття коштів з рахунків в національній та іноземній валютах, встановлення нових нормативів обов'язкового резервування, зменшення обсягу обов'язкових резервів, які мають щоденно зберігатись на кореспондентському рахунку в НБУ, встановлення обмежень на здійснення дострокового викупу цінних паперів власної емісії та інші.

Зважаючи на високе значення облікової ставки, а також обмеженість доступу до залучення зовнішнього фінансування та кредитів від НБУ, наразі основним джерелом підтримки ліквідності банківських установ є кошти населення. Значна кількість банківських установ з метою збереження клієнтської бази та для підтримки ліквідності суттєво підвищує відсоткові ставки за вкладними рахунками, що свідчить про прийняття високоризикової стратегії.

Станом на 01.05.2015 р. обсяг вкладень в ЦП складає 175,01 млрд. грн. (в т.ч. 92,74 млрд. грн. – ОВДП). Після вилучення ОВДП зі складу активів, які можуть включатися до складу обов'язкових резервів, банки частково здійснили їх продаж зі своїх портфельів, або утримують їх для отримання рефінансування від НБУ або для надання у вигляді застави для отримання коштів на міжбанківському ринку. При цьому, основними держателями ОВДП серед банківських установ виступають державні банки.

– Протягом квітня 2015 року в результаті зміцнення курсу національної валюти, обсяг **клієнтського кредитного портфеля** зменшився на 80,88 млрд. грн. та станом на 01.05.2015 р. складає 1 074,5 млрд. грн. За кредитською структурою зменшення обсягу клієнтського кредитного портфеля БСУ відбувалося переважно внаслідок скорочення

кредитування СГД. При цьому, суттєвого скорочення наданого кредитування зазнали підприємства сфери торгівлі, що обумовлено як зниженням платоспроможного попиту з боку населення, так і встановленням обмежень НБУ на здійснення кредитування клієнтів з метою придбання іноземної валюти (враховуючи той факт, що значна частина представників даної галузі – імпортери). Загалом, зменшення обсягу кредитування відбувається на фоні обмеженої ліквідності, а також незначного обсягу позичальників з високою кредитоспроможністю.

Незважаючи на зменшення обсягу валютних кредитів (в доларовому еквіваленті), частка валютних кредитів в кредитному портфелі залишається суттєвою (53,22%). При цьому, близько 1/5 валютних кредитів були надані населенню (в т.ч. значна частка валютних кредитів була надана ще в 2008-2009 рр. на придбання і будівництво нерухомості). Також, 08.05.2015 р. вступив в дію Меморандум щодо врегулювання питання реструктуризації споживчих кредитів в іноземній валюті, відповідно до якого валютні кредити, залишки за основним боргом яких не перевищують 2,5 млн. грн., будуть реструктуризовані в національну валюту по встановленому НБУ курсу станом на 01.01.2015 р.

Враховуючи високий рівень макроекономічної невизначеності, досить високу вартість кредитного ресурсу та продовження бойових дій на сході України, що загалом негативно впливає на рівень кредитоспроможності позичальників, частка простроченої заборгованості залишається високою та складає 18,1%. На думку НРА «Рюрік», обсяг неробочих кредитів є значно вищим, враховуючи той факт, що наразі банківські установи намагаються максимально реструктуризувати наявну проблемну заборгованість. При цьому, очікується подальше доформування резервів під сумнівні до повернення активи. Разом з тим, суттєве доформування резервів під активні операції значною мірою негативно впливає на рівень капіталізації банківських установ, що, в свою чергу, вимагає від їх власників додаткових фінансових впливань для підтримки бізнесу.

– З огляду на погіршення якості активів та збиткову діяльність, **обсяг власного капіталу** банків з початку року зменшився на 58,21 млрд. грн. та станом на 01.05.2015 р. складає 89 818 млн. грн. Адекватність регулятивного капіталу станом на 01.05.2015 р. є нижчою за гранично встановлений мінімум та складає 7,84%.

– Незважаючи на збільшення залишків коштів в національній валюті, в результаті зміцнення національної валюти та зменшення частки валютних вкладів, сукупний **обсяг клієнтського портфеля** зменшився на 51,59 млрд. грн. та станом на 01.05.2015 р. складає 712,02 млрд. грн. Частка валютних вкладів в клієнтському портфелі є значною та складає майже 1/2. Незважаючи на збільшення обсягу коштів в національній валюті, залучених від фізичних осіб, стверджувати про відновлення довіри до БСУ передчасно. При цьому, високий рівень інфляції, що призводить до зростання витрат на споживання, а також зниження реального рівня доходів населення та високий рівень макроекономічної невизначеності не сприяють швидкому відновленню клієнтської бази. Щодо юридичних осіб, то обмеженість доступу до кредитних ресурсів та інших джерел фінансування бізнесу зумовлюють необхідність вилучення коштів з власних депозитних рахунків для фінансування поточної діяльності.

– За підсумками січня-травня 2015 року **фінансовий результат** БСУ був від'ємним та становив (-) 82 637 млн. грн. Від'ємний фінансовий результат БСУ зумовлений в першу чергу погіршенням якості активів банків, що зумовлює необхідність подальшого доформування резервів і, в свою чергу, негативно впливає як на показники доходності, так і на рівень капіталізації БСУ.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національного банку України (режим доступу: www.bank.gov.ua).

Відповідальний за випуск:
Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76.

Відповідальний аналітик:
Старший фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Першин Дмитро Олександрович, тел. (044) 489-87-33 / 49 (вн. 705)

ТОВ «РЮРІК»

04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 37-41
+38 (044) 383 0476, +38 (044) 489-8733 / 49
e-mail: info@rurik.com.ua
www.rurik.com.ua

